

Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 14.11.23.

Sak 82.23	Ark 012.1	
Godkjenning av innkalling og sakliste for møtet.		

Sak 83.23	Ark 012.1	
Godkjenning av møtereferat fra møtet den 8. september 2023.		

Sak 84.23	Ark 335.3	Saksbeh.: OO
Utvisning av tilleggsareal til beite – Fanny Tollebeke.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad med kart fra Fanny Tollebeke datert 22.08.23.
- Høringsbrev fra Engerdal Fjellstyre utsendt 14.09.23.
- Høringssvar fra Statskog SF datert 10/10-23.
- Høringssvar fra Sametinget datert 29/9-23.
- Høringssvar fra Engerdal kommune datert 16/10-23

Bakgrunn:

Engerdal fjellstyre har mottatt en søknad fra Fanny Tollebeke om tilleggsareal (se vedlagte kart) i tilknytning til sin eiendom Røsta, gnr. 161 bnr. 105. Søker ønsker å gjerde inn ca. 10 daa for å bruke som beite/trø vinterstid. Søker har planer om å bygge opp en besetning med 50 vinterfora sau av rasen gammel norsk spælsau. Gården driver fra før med sau (35 vinterforet av rasen Norsk kvit sau) og storfe (25 stk). Sistnevnte dyr går på beite hjemme, mens utegangersauen av rasen gammel norsk spælsau er tenkt å gå på beite i Sålekinna, sammen med annen sau i etablert beitelag om sommeren. Vinterstid er det tenkt at de skal gå innhegnet på omsøkte areal. Søker skisserer at det er behov for å oppføre bygning som sauene kan gå inn i. Det er vist til *Forskrift om velferd for småfe*, som definerer hvordan slike hus eller rom skal være ved utegangsdrift.

Ifølge vedlagte Gardskart.nibio.no disponerer søker 9,2 daa med dyrket mark, samt noe skog og annet areal på egen eiendom. I tillegg har bruker leieavtale med andre brukere i området for arealer til forproduksjon. Som opplyst i søknaden ligger omsøkt areal i tilknytning til en garasje som de ønsker å benytte som rom for dyra. Arealet skal gjerdes inn med et 2 meter høyt, permanent gjerde. Arronderingsmessig ligger omsøkte areal på andre siden av «Elvdalsveien» fra gården sett. Arealet er skogsmark med furu, som i den sørlige delen av arealet ned mot bekk får innslag av gran og noe lauvskog. Arealet er i kommuneplanens arealdel definert som LNF-område, og ligger utenfor definert reinbeiteområde i Engerdal.

Det vises til vedlegg for kart og kompletterende opplysninger.

Engerdal kommune gjennomførte en registrering av behov for dyrkingsjord på midten av 1990-tallet («Bjørlo-registreringen»). Det ble for Søre Elvdal angitt et samlet behov på 260 daa, men ikke spesifisert for hvert enkelt gardsbruk. Det er gjort nydyrking i området etter dette. Samtidig har driften opphørt på flere av brukene og ledig jord brukes av andre brukere, bl.a. av søker, eller ligger brakk.

Utvisning av tilleggsjord gjøres av Fjellstyret og følger «Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenningene». Spørsmålet om inngjerding avgjøres av Statskog SF etter samme forskrift. Vedtak om inngjerding av beite gjøres etter anbefaling fra Fjellstyret. Fjellstyret må høre Statskog SF, kommunen og Sametinget i saken. Saken er oversendt berørte høringsinstanser den 14/9.23.

Administrasjonens vurdering.

Sentralt i fjellstyrets vurdering ved både utvisning av beite og utvisning av tilleggsjord er brukerens behov. Dette må være dokumentert f.eks gjennom en driftsplan. Søker har gjennom sin korrespondanse beskrevet sine planer og behovet for ytterligere arealer. I tidligere saker er det ofte sett til den s.k. «Bjørlo-registreringen» fra 1993. Denne tok for seg hvert enkelt bruk på allmenningen og beskrev daværende drift og framtidig behov for dyrkningsjord i tilknytning til bruket. Det ble for Søre Elvdal angitt et samlet behov på 260 daa, men ikke spesifisert for hvert enkelt gardsbruk. Det er gjort nydyrking i området etter dette. Samtidig har driften opphørt på flere av brukene og ledig jord brukes av andre brukere, bl.a. av søker, eller ligger brakk. Det er lett å se det praktiske poenget med at arealet er i tilknytning til gården for tilsyn og stell med dyra. Det hadde vært u hensiktsmessig å bruke et område som hadde ligget en bit fra gården til dette formålet.

Fjellstyret og Statskog har tidligere praktisert krav om at det framlegges driftsplan der behovet er dokumentert, før en kan fatte vedtak om utvisning. Slik nåværende forskrift er formulert, er ikke dette kravet absolutt. Dersom driftsplan for det aktuelle tiltaket ikke foreligger, er det en styrke for søker at lokal landbruksmyndighet kan stadfeste behovet gjennom sin faglige vurdering.

Etter dagens lovverk er ikke utvisning av tilleggsjord noe som bruksberettigede har krav på. Fjellstyret må derfor vurdere behov og alternativer på selvstendig grunnlag. Søkeren har redegjort for sine planer og skissert sitt behov. Det er så langt ikke registrert at tiltaket vil komme i konflikt med annen bruksrettsutøving i området. Tiltaket kan medføre at noe skogareal tynges og at hele eller deler av arealet overgår fra produksjonsskog til kulturbeite på sikt.

Fjellstyret har hørt berørte instanser, og samtlige har avgitt hørings svar. Ingen av høringsinstansene har prinsipielle innvendinger mot søknaden.

Tiltaket vil ikke berøre eksisterende infrastruktur for friluftslivet, og det er heller ingen tekniske installasjoner i området som blir berørt så langt vi ser. Området langs Femundselva har stor betydning i forhold til naturverdier og er samtidig viktig for friluftslivet. Det omsøkte området ligger imidlertid øst for veien der lia begynner, så området ligger egentlig utenfor det elvenære området.

Dersom fjellstyret fatter positivt vedtak, vil videre saksgang og rammebetingelser følge av gjeldende lovverk og forskrift. Dette betyr at dersom ikke arealene tas i bruk vil utvisningen falle bort. For utvist beite fatter fjellstyret vedtak om bortfall.

Det finnes en del eksempler på at når inngjerdet beite, setervoll og tilleggsjord ikke lenger er i bruk så blir gjerdene stående. Fjellstyret har oppfordret eier av slike gjerder, og spesielt der det finnes gammel piggtråd, til å fjerne disse. Det finnes allikevel en del slike igjen som ikke lenger har noen funksjon, men er til hinder for vilt og menneskelig ferdsel. Fjellstyret bør derfor sette krav om fjerning av gjerder dersom bruk av tildelte arealer opphører.

Det søkes også om tillatelse til å oppføre installasjon eller enkelt rom som dyra har mulighet til å gå inn i. Dette er et krav som følger av *Forskrift om velferd for småfe*, og inneholder regler for hvor stort areal det skal være pr dyr m.m. Dette vil sannsynligvis utløse behov for tillatelser etter Plan- og bygningsloven, og handteres utenom selve søknaden om utvisning. Dette vurderes som uproblematisk, siden behovet for slikt husdyrrom utløses av nevnte forskrift. Søker har muntlig opplyst at de ser for seg en mobil innretning. Den vil i så fall være enkel å flytte dersom drift som skissert opphører.

Administrasjonen foreslår at omsøkt areal for inngjerdet beite vises ut. Et slikt vedtak være omfattet av de rammer som ligger i lov og forskrift ift når det må tas i bruk. Skulle drift opphøre eller at det blir endrede planer for gården i framtiden, vil arealet gå tilbake til allmenningen eller kunne nyttes av andre til beite. Gjerder kan kreves borttatt ved opphør av bruk.

Administrasjonens forslag til vedtak.

1. I henhold til § 20 i Seterforskriften utvises det et tilleggsareal på inntil 10 daa til Fanny Tollebeke, eier av gnr 161 bnr 105, for inngjerdet beite som skissert i søknad. Fjellstyrets utvisning forutsetter at øvrige godkjenning foreligger.
2. Fjellstyret godkjenner for sin del at arealet kan gjerdes inn som skissert i søknad.
3. Fjellstyret setter krav om at arronderingen blir slik at arealer, og følgelig gjerder, utformes på en måte som hensyntar viltinteresser og allmenne friluft- og naturverninteresser i området. Gjerder skal fjernes dersom bruk opphører.
4. Under forutsetning av at øvrige berørte instanser gir sin tilslutning, kan Fjellstyret godkjenne oppføring av godkjent husdyrrom for utegangsdrift.

Sak 85.23	Ark 476	Saksbeh.: OO
Avtale om bruk av treningsterreng – Femund jakt- og fuglehundskole		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad fra Femund Jakt og fuglehundskole.
- Forslag til avtale
- Kart
- Sak 77.22

Bakgrunn:

Femund jakt- og fuglehundskole søkte våren 2022 om fornyelse av avtale for bruk av treningsterreng. Saken ble behandlet på fjellstyrets møte i august 2022, der realitetsbehandlingen ble utsatt. På grunn av ymse omstendigheter ble saken glemt, og Knut Østmo ba om kopi av avtalen i august i år. Da ble forglemmelsen oppdaget, og saken legges derfor fram for Fjellstyret på ny.

Femund jakt og fuglehundskole har hatt avtale med fjellstyret i mange år om bruk av treningsterreng. Den avtalemodellen som ligger til grunn nå, kom til i 2014 og er fornyet en gang i løpet av perioden fram til nå. Avtalene har hele tiden bygget på eldre avtaler med hensyn til hvilke områder som omfattes av avtalen.

Det har under forberedelsen av denne saken, vært kontakt mellom fuglehundskolen og fjellstyret. Fuglehundskolen betaler årlig et beløp som følge av avtalen.

Fjellstyret administrerer dressur og trening av jakthunder i medhold av Hundelovens § 8.

Administrasjonens vurdering.

I forhold til tidligere avtale er det snakk om følgende areal, jfr avtaleforslaget:

1. Området ovenfor barskogsgrensa nord for Sølendalsveien og vest for Rv 26 innenfor Engerdal kommune **i april måned.**
2. Digerneset i Isteren i tiden fra og med **1 august til og med 15. oktober.**
3. Sollerøya i Femund i tiden fra og med **1. august til og med 15. oktober.**
4. Området mellom Rv 26 og Rendalsgrensa fra Jotvegen/Rendalsvegen i kommunegrense mot Tolga i nord, vest for Langsjøen og Sømåa, **fra og med 10. august.**

Den eneste endringen i areal knytter seg til pkt 4, som i realiteten innebærer en reduksjon i areal, ved at det forskyves lenger nordover. Sydgrensen gikk tidligere mot treningsfeltet i Båren, mens nå går den opp langs «Jotvegen» som går opp vestover fra eiendommen «Lyngstad» (162/1/37) i Sømådalen. Nordgrensen foreslås nå gå langs kommunegrensa mot Tolga sør for Langsjøen, mens den tidligere fulgte Jotbekken som kommer vestfra ved

Stormyra og går ned i Sømådalsgrenda. Hvilke arealer som er omfattet av avtalen går fram av kartvedlegg.

Utover de vurderinger som tidligere er gjort, se sak 77.22 kan det anføres følgende: I vurdering om pris og bruk av areal, er det tatt hensyn til at det her er snakk om en lokal bedrift som klarer å holde i gang en virksomhet med bruk av statsallmenningsarealer. I forhold til Fjellevens §3 om at fjellstyret « ...skal arbeide for at allmenningen vert brukt på en måte som fremjar næringslivet i bygda...». Dette bør derfor virke inn ved vurdering av hva som er rimelig pris. Administrasjonen foreslår derfor at prisen settes slik den ble foreslått for ett år siden.

Det må også anføres at søker har opplyst at hvor mye av arealet som faktisk brukes varierer med fugletilgangen. I år med lite fugl brukes mer areal enn i år med mye fugl. Det er snakk om relativt ekstensiv bruk.

Avslutningsvis kan nevnes at administrasjonen har intensjon om å legge fram en mer generell sak vedr hundetrening i løpet av vinteren. Dette med bakgrunn i en del tilbakemeldinger og synspunkter knyttet til prøvevirksomhet, organisert trening, vanlig jakthundtrening og prissetting.

Daglig leder har i saken hatt kontakt med Knut Østmo og han er kjent med nytt avtaleforslag og har for sin del ingen innvendinger til det.

Forslag til vedtak:

1. Engerdal Fjellstyre godkjenner framlagt avtale med Femund jakt- og fuglehundskole.
2. Daglig leder gis fullmakt til å undertegne avtalen på vegne av Fjellstyret

Sak 86.23	Ark 433.1	Saksbeh.: OO
Høring: søknad om tomt for «Dagsturhytta» - Engerdal kommune		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 27/10-23.

Bakgrunn:

Statskog SF ber om Fjellstyrets uttalelse i forbindelse med at Engerdal kommune i samarbeid med Innlandet Fylkeskommune søker om tomt for å bygge «Dagsturhytta» i Tømmervika ved Isteren.

Vedlagt søknaden følger kart, tegninger og skisser. Ut fra tegningene ser det ut til at bygget blir i underkant av 20 m2. Bygget skal være universelt utformet og det skal derfor anlegges gruset sti. Bygget sees i sammenheng med eksisterende parkering, båtslipp, brygge, do og informasjonstavle ved Tømmervika.

Fjellstyret uttaler seg i saken etter §12 i Fjelloven om grunnDisponeringer. I saken må fjellstyret ta stilling til hvorvidt tiltaket medfører ulempe for bruksrettutøvingen i området, samt om tiltaket er til ulempe for friluftslivet og naturverdiene.

Administrasjonens vurdering.

Tømmervika er i dag en mye brukt plass for besøkere i området. Dels er det et av få steder som er tilrettelagt for utsetting av båter i Isteren. Plassen brukes derfor mye av båtfolk og padlere sommerstid. I tillegg er det en plass som tidvis benyttes av bobiler. Dette, i kombinasjon med andre biler og båthengere, medfører at parkeringen sommerstid ofte er full.

I dag skjøtter Fjellstyret plassen med do og søppeltømming. For noen år siden ble brygga oppgradert betydelig, som et samarbeid mellom Isteren fiskelag og Fjellstyret.

I og med plassen er mye brukt i dag for friluftslivet, vil oppføringen av en dagsturhytta i tilknytning til plassen neppe medføre ulemper for friluftslivet i området. D.v.s. tiltaket vil sannsynligvis medføre økt press på parkeringen, og det kan være perioder sommerstid det vil være vanskelig å finne parkeringsplass der. Beliggenheten medfører at de fleste må kjøre bil dit. Universell utforming vil også utløse behov for en ny do. I dag er det en enkel, tradisjonell utedo som neppe tilfredsstillende betegnelsen som universelt utformet. Dette, sammen med forventet økt besøkstrykk, utløser nok behov for nye do-fasiliteter på plassen. Og av hensyn til beliggenheten og grunnforholdene bør denne i så fall ha tett tank.

Kommune skriver i sitt brev den 11 september at de vurderer parkeringsmulighetene som tilstrekkelig i dag. Dette er en vurdering Fjellopsynet ikke deler. Som nevnt over er plassen ofte full i ferieperioden om sommeren. Med tanke på at besøkere til dagsturhytta sommerstid i stor grad er avhengig av bil for å komme seg dit, vil derfor en økt parkeringskapasitet være

nødvendig. En slik økning behøver nødvendigvis ikke være stor. Det er jo også et lite tankekors at kommunen og Fylkeskommunen forutsetter å bruke en eksisterende parkering.

For bruksretter vurderes tiltaket å ikke medføre ulempe. Området, som er rålent blokkmark, egner seg dårlig for oppdyrking, skogressursen består av småvokst og glissen furuskog stort sett. Utover en og annen rein er det ikke beitedyr i området.

Det bør nevnes at i Kommunestyrets vedtak den 14. desember 2022, pekes på mulighet for å etablere småbåthavn og snøskuterløype. Dette vil i så fall være etter egne prosesser som ikke inngår i denne saken nå. Vedtaket peker også på forventning om en del bruk av hytta, også for de lokale overnattingsbedriftene. Hvordan en skal handtere kommersiell og ikke-komersiell utnyttning av hytta, blir derfor noe som må ordnes hvis dette blir en realitet.

Det framgår ikke av saken hvordan denne hytta er tenkt skjøttet. I dette tilfellet vil det være snakk om løpende tilsyn, søppelhandtering og vedforsyning. I tillegg vil det være løpende vedlikeholdsbehov som vil øke med tiden. Dette er derfor et stort spørsmålstejn i saken som bør avklares. Dersom det er tenkt at skjøtselen av hytta skal utføres som en del av den ordinære skjøtselen av den eksisterende båtutsettingsplassen, bør det foreligge en form for avtale om det. Hytta vil kreve tilsyn forholdsvis jevnlig i barmarksperioden, og tenkes det at den også skal ligge i tilknytning til skuterløypenettet vil det kreve tilsyn og skjøtsel vinterstid. Siden det ikke er skissert, går en ut fra at det er eier av bygget som vil ha ansvaret for dette.

Oppsummert er derfor vurderingen at tiltaket ikke vil medføre vesentlig ulempe for de interesser fjellstyret er satt til å ivareta. Tiltaket vurderes imidlertid å utløse behov for nytt toalettanlegg og større parkering. Generelt bør Fjellstyret stille seg positive til søknaden, siden en dagsturhytte vil komme mange til gode.

Forslag til uttalelse:

1. Engerdal fjellstyre har ingen innvendinger til plassering av dagsturhytte ved Tømmervika som omsøkt. Fjellstyret kan for sin del godkjenne at det opprettes en festeavtale for en slik hytte.
2. Fjellstyret er av den oppfatning at tiltaket vil utløse behov for oppgradering av toalettanlegg og større parkeringsplass. Det er derfor hensiktsmessig at det tas med i byggeplanene nå.
3. Videre bør det snarest mulig skisseres for grunneier og Fjellstyret hvordan skjøtselen av hytta og området rundt skal være.

Sak 87.23	Ark 433.1	Saksbeh.: OO
Høring: omlegging av sti Røvolffjellet.		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 27/10-23.

Bakgrunn:

Fjellstyret behandlet spørsmål vedrørende omlegging av turiststien over Røvolffjellet (sak 06.23). Fjellstyret uttalte da følgende:

Engerdal fjellstyre har stor tvil knyttet til at DNT-stien over Røvolffjellet legges om som omsøkt. Det er vanskelig å se for seg at omleggingen er en bedre løsning. Dette gjelder særlig for reindriftsnæringas bruk av området.

I en e-post til Statskog SF den 28/10 skriver nasjonalparkforvalteren følgende:

Hei!

Angående saken om omlegging av sti på Røvoltjønnan, har vi nå kommet et steg lenger. Saken ble sendt over til dere i fjor, og videre til Svahken sijte og fjellstyret. I sommer var vi imidlertid ut i felt sammen med DNT, for å se på konkrete alternativer til en omlegging. Vi har nå landet på en løsning som vi tror er bedre, samt at den er mer realistisk å få gjennomført.

Legger ved nytt kart som viser vårt nye alternativ. Det innebærer at stien øst for Røvoltjønnan (2,2 km) blir lagt ned, revegert og merking blir fjernet. Ny trasè på ca. 600 meter merkes opp og kobler seg på den eksisterende stien sør og vest for Røvoltjønnan. Det er aktuelt å gjennomføre tiltaket i 2024.

Vi ber derfor om at dere behandler vår søknad med tiltaket som er foreslått nå. I møte med Svahken sijte den 25.10.2023, var de nøytrale til hva vi ønsker å gjennomføre på Røvoltjønnan og hadde derfor ingen innvendinger.

Det er m.a.o. gjort nye vurderinger etter fjellstyret uttrykte sin skepsis i februar. Forslaget innebærer at en i større grad benytter eksisterende sti vest for store Røvoltjønnan.

Fjellstyret uttaler seg i saken etter §12 i Fjelloven om grunnDisponeringer. I saken må fjellstyret ta stilling til hvorvidt tiltaket medfører ulempe for bruksrettutøvingen i området, samt om tiltaket er til ulempe for friluftslivet og naturverdiene.

Administrasjonens vurdering.

Vurderingen i denne saken vil i stor grad være de samme som lå til grunn når fjellstyret behandlet saken i februar.

Omleggingen av stien ansees ikke å medføre vesentlig ulempe for de interesser fjellstyret er satt til å ivareta. Det er fremst tamreinbeite og friluftslivet som er de tydeligste interessene i området. Dersom ferdsel skader viktige naturverdier er det også i fjellstyrets interesse at stien legges om som planlagt. Fjellstyret rådes derfor til å stille seg positive til søknaden.

Forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre har for sin del ingen innvendinger til at DNT-stien over Røvolfjellet legges om som omsøkt.